

דרנן במשנתינו, אמר רבי יהודה, זה הכלל: אם מוחשכת הזמן לאכול חוץ לזמןנו קדמה את מוחשכת המקום לאכול חוץ למקוםו, הרי הוא פיגול, וחיבין עליו ברת. הרי שטובר רבי יהודה "תפוס לשון ראשוון", ואף רבי מאיר סובר כן, ולכך אמר שחלה קדושה הראשונה שהזיכר.

אמר ליה אביו לרבי דימי: והא אמר רב בר בר ל-ב חנה אמר רבי יוחנן: כי מגעת להו, אם תרצה לקרב ולהשווות לדבריך רבי מאיר ורבי יוסי בתמורה בהדי הדדי, הרי שקרובים דבריהם להיות שווים, ולא פליגי, אלא שניהם סוברים שאין אומרים "תפוס לשון ראשוון", ואם כן נמצאו גם רבי מאיר איינו סובר כרבי יהודה של משנתנו.

אמר ליה רבי דימי לאביו: וכי אפשר לומר שרבי מאיר ורבי יוסי לא פליגי? וזה מיטלטג פליגי בפירוש במשנה במסכת תמורה, לגבי האומר הרי זו תמורה עליה תמורה שלמים, שלרבי מאיר הרי זו עליה, ולרבי יוסי חזיה עליה וחכיה שלמים?

אמר ליה אביו: אכן, נחלקו רבי מאיר ורבי יוסי אבל לא בכלל ענין נחלקו, אלא – פליגי במאי דפליגי, והיינו מה הייתה כוונת הממיר באומרו לשון זו, ושניהם סוברים שהקדושה חלה לפי כוונת המקדיש, וחולקים בפירוש כוונתו, אך ולא פליגי במאי דלא פליגי, והיינו אם אומרים תפוס לשון ראשון או לא, ושניהם אינם סוברים תפוס לשון ראשון⁽⁹⁾.

ומבראה הגמרא: דאמור רבי יצחק בר יוסק אמר רבי יוחנן: הכל מודים, רבי מאיר ורבי יוסי, היכא

מתיר, אבל בחשב את שתי המוחשבות בעת הקמיצה, שהוא מתיר אחד, לא חולק רבי יהודה אלא שתיהן חולות.

ומקשין עוד: הרוי קומץ דמנחת חוטא מי שטימא מקדש בשוגג או שנשבע לשקר על כך שאינו יודע עדות לחברו, דילכא לבונה בהדריה אלא כל המתיר בה הוא הקומץ בלבד ופליגי רבי יהודה ורבנן, שם לא ניתן להעמיד שחייב בשתי הקטרות ובין כן מבואר שאפילו בשח�ב במתיר אחד חולק רבי יהודה?

ומתרצעין: במנחת חוטא לא פליגי! שהרי לא מצינו מפורש שחולקים בו.

אמר רב אשוי: אם תימצוי לומר שאך במנחת חוטא פליגי – פליגי בפסיעות! והיינו שלא נחלקו באופן שחייב את שתי המוחשבות בעת הקמיצה, אלא באופן שבחולכת הקומץ למועד שהוא עובדה חישב בפסיעה ראשונה מוחשכת חוץ לזמןנו, שבזה חלה מוחשכת שנייה מוחשכת חוץ לזמןנו, שבזה חלה מוחשכת ראשונה קודם שחشب מוחשכה שנייה⁽¹⁰⁾, והוקבע בפיגול.

רב שימי בר אשוי מתני כדאבי שב"לחיצות" מודע רב מאיר ששתי הקדושים חולות. רב הונא בר נתן מתני בדרבא, שאך ב"לחיצות" חולק רבי מאיר וסובר שחלה קדושה ראשונה בלבד.

כי אתה רב דימי מארץ ישראל לבבל, אמר: רב מאיר, שאמר "תמורה עליה תמורה שלמים הרי זו חמיות עליה", בשיטת רבי יהודה אמרה, דאמור רבי יהודה, תפוס לשון ראשוון!

משום שהוא דבר המוסיים מעלה בה המוחשبة בפני עצמה. והקשה הגרי"ד, שכואורה הדעת גנותה שככל פסיעה נחשב שמתיקיות בה מצוות הולכה, ונוחשכת לעבדה גמורה שהרי אף אם פעע פסיעה אחת אם יכול לזרק ממקום שעמד – זורק, לאחר ונתקינה מצוות הולכה בדם על ידי פסיעתו. ובאמת המנתה חינוך [מצווה קמ"ד] אות ג' כתוב שהמוחש בתפקידו וליקוט לבונה שתי עבירות זו, לאחר ובגמרה שיעור להולכה.

9. ומהו החוטפות [בד"ה אמר ליה], מאחר ושיטת אבי הילך שרבבי מאיר איינו סובר תפוס לשון ראשון, מה הקשה רבא לעיל על אבי שאמר מודה ורב מאיר בלחיצות שלמים שניזדים מדברי רבי יהודה הסובר בזה תפוס לשון ראשון, הרי רבי מאיר לא אמר את דבריו בשיטת רבי יהודה אלא סברתו היא משום שחזור בו מידיבו הראשון, אבל בשיטתה איינו סובר

קמיצה אבל לא בשעת ליקוט לבונה או שחشب מוחשכת הזמן בשעת ליקוט לבונה אבל לא בשעת קמיצה הרי זו פסילה ואני פיגול עד שיחשב מוחשכת הזמן בכל המתיר שהוא חצי מתיר בלבד. ובחוון איש סימן ז' סעיף קטן י' כתוב שלרשי"י הסובר שקמיצה עבורה שלמה היא, הרי שיש לומר שקמיצה וליקוט לבונה שתי עבירות זו, לאחר ובגמרה במוחשות מיבורו בין שזה שליקטה ומסרה לכחן מיעט את הילך הכהן.

8. בתוטטן [ד"ה סימן] כתבו שדווקא שני סימנים בשיטתה הינם חצי מתיר אבל שני חצאי סימן לא, כיון שאין הם דבר המוסיים ואני דומיהם לפסיעות שככל פסיעה נוחשכת דבר המוסיים, ומיבורם שככל פסיעה היא חצי מתיר ורק